Politika nabavke

Voće, povrće, cveće i biljke

Lidl Srbija KD • Verzija 07/2025

Sadržaj

Naša odgovornost za voće, povrće, cveče i biljke

Naša odgovornost za voće, povrće, cveće i biljke 4

Pozadinske informacije

Osnove uzgoja voća, povrća, cveća i biljaka 6

Naša posvećenost

Naša posvećenost odgovornom postupanju sa voćem, povrćem, cvećem i biljkama 8

Bolje razumevanje naših uticaja kroz analize rizika 10

Uspostavljanje ekoloških i društvenih standarda kroz sertifikacije 12

Promovisanje održivog uzgoja i transporta voća i povrća, cveća i biljaka 15

Zajedno podstičemo promene 19

Glosar

Glosar 24

Izvori i linkovi

Izvori i linkovi 31

Izvori slika 34

Naša odgovornost za **voće, povrće, cveće i biljke**

Naše obećanje za svežinu, kvalitet i održivost

Voće i povrće za Lidl predstavlja najvažniji deo asortimana. Sa velikom strašću, svakodnevno ispunjavamo svoje obećanje: Najbolji kvalitet i svežina po najboljoj ceni. Ovaj jednostavan, ali ambiciozan princip je nepokolebljiv temelj naših vrednosti i identiteta kao prodavca svih svežih proizvoda od voća i povrća za svakodnevne potrebe.

Sveže voće i povrće su najbitniji deo asortimana za svakog prodavca hrane. Bezbednost hrane je za nas osnova. Kupci se mogu osloniti na naše obećanje kvaliteta i svežine u svakom trenutku. Da kontinuirano ispunjavamo svoju posvećenost pokazuju i brojne međunarodne i nacionalne nagrade za svežinu i održivost. Ovi uspesi nam služe kao dokaz i podsticaj da nastavimo ovim putem, zajedno sa našim dobavljačima i partnerima, kao i da nastavimo da unapređujemo naše delovanje na polju društvenih i ekoloških pitanja.

U okviru tranzicije ka > Planetarno zdravoj dijeti (PHD), koja čini naučnu osnovu za globalne promene u ishrani, treba obezbediti zdrav i održiv način ishrane za sve ljude na planeti.[1] Imajući to u vidu, konzumiranje hrane biljnog porekla dobija sve više na značaju u kontekstu održivosti. Važni stubovi za postizanje ciljeva PHD su povećanje udela žitarica od celog zrna, ishrana sa više biljnih proteina, kao i veći udeo voća i povrća u ishrani.

[1] Eatforum: EAT – Lanset komisija za hranu, planetu, zdravlje, 2024

Naša odgovornost za voće, povrće, cveće i biljke

Za Lidl je održivo poslovanje jedan od ključnih strateških ciljeva za uspešnu budućnost. Preuzimamo odgovornost za sve slučajeve, u kojima poslovanje kompanije Lidl utiče na ljude i okolinu. Odgovorno poslovanje je naš način da svakodnevno iznova ispunjavamo obećanje kvaliteta i da tako osiguramo budućnost naše kompanije.

Na toj osnovi smo razvili našu strategiju korporativne društvene odgovornosti (CSR). Tako jasno usmeravamo naše nastojanje ka odgovornom poslovanju. Naše zajedničko i opšte razumevanje održivog poslovanja obuhvata šest strateških fokusnih tema: „Očuvanje resursa", „Zaštita klime", „Poštovanje biodiverziteta", „Fer poslovanje", „Promocija zdravlja" i „Učešće u dijalogu". Ove teme opisuju kako mi kao Lidl razumemo odgovornosti za životnu sredinu, ljude i naše kupce i kako postupamo prema njima.

Naša odgovornost za voće, povrće, cveće i biljke

Sveže i zdrave namirnice su osnova našeg asortimana. Zato mi u Lidlu nastojimo da sirovine za proizvode u našim lancima snabdevanja učinimo društveno i ekološki prihvatljivim. Svesni smo odgovornosti, jer kao trgovci hranom možemo imati značajan uticaj na to kako se uzgaja i proizvodi hrana, kao i prehrambeni proizvodi koje prodajemo. Na taj način dajemo doprinos našim strateškim temama „Očuvanje resursa", „Zaštita klime", „Poštovanje biodiverziteta", „Fer poslovanje", „Promocija zdravlja" i „Učešće u dijalogu" koje su nam u fokusu.

Naša međunarodna CSR strategija u Lidlu

Pozadinske informacije

Osnove uzgoja voća, povrća, cveća i biljaka

Uzgoj voća, povrća, cveća i biljaka ima višestruke uticaje na ljude i životnu sredinu. Cveće i biljke iz Evrope, uglavnom dolaze iz Holandije i Italije. Van Evrope, među glavnim zemljama proizvođačima su uglavnom ekvatorijalne zemlje, poput Kenije, Kolumbije, Etiopije ili Ekvadora.

Iz Evrope, većina voća i povrća dolazi iz Španije, Italije, Francuske, Poljske i Holandije. Van Evrope, važne zemlje proizvođači su Kostarika, Južna Afrika, Kolumbija i Maroko.

Preterana/nestručna upotreba **sredstava za zaštitu biljaka i đubriva** predstavlja zdravstveni rizik za zaposlene i životnu sredinu.[2] Krčenje šuma i monokulture takođe ugrožavaju biodiverzitet.[3]

Emisije tokom uzgoja i transporta negativno utiču na klimu.

Do **30 %**

emisija gasova staklene bašte potiče iz poljoprivrede – veliki deo od toga potiče od proizvodnje sirovina.[4]

Voda je oskudno dobro i jedan od najvažnijih resursa za ljude i životnu sredinu.

70 %

svetske potrošnje vode nastaje u poljoprivredi.[5]

[2] Savezna agencija za životnu sredinu: Sredstva za zaštitu bilja, 2024
[3] Wagner, D. L.; Grames, E. M.; Forister, M. L.; Berenbaum, M. R. & Stopak, D.: Smanjenje broja insekata u antropocenu: Smrt od hiljadu posekotina, 2021
[4] Naš svet u podacima: Koliko ukupno od globalnih emisija gasova staklene bašte dolazi od hrane?, 2021
[5] WWF: Potrošnja vode i nestašica vode, 2021

Naša posvećenost

Naša posvećenost odgovornom postupanju sa voćem, povrćem, cvećem i biljkama

Korporativna dužna pažnja u praksi

Uvereni smo da se trajni uspeh može postići samo održivim razvojem. “Za bolje sutra“ opisuje ovaj stav i predstavlja naš pristup da korporativnu odgovornost pretačemo u praksu na svim poljima delovanja u Lidlu. Na našem putu prema ekološki i društveno odgovornom načinu poslovanja, sprovođenje korporativne dužne pažnje od centralne je važnosti za Lidl.

Holističkim pristupom koji uključuje celu kompaniju, Lidl obezbeđuje usaglašenost sa sopstvenim i regulatornim zahtevima društveno odgovornog poslovanja. Tim povodom smo uspostavili sveobuhvatan > upravljački pristup korporativnoj dužnoj pažnji u svim strateškim fokusnim temama naše strategije društveno odgovornog poslovanja, što uključuje i upravljanje asortimanom voća, povrća, cveća i biljaka.

Lidlova strategija sirovina

Ključni deo Lidlove strategije održivosti u nabavci je društveno odgovorno i ekološki osvešćeno osmišljavanje lanaca snabdevanja sirovinama, a isto važi i za voće, povrće, cveće i biljke. Time je naša posvećenost usmerena na smanjenje negativnog ekološkog, ali i društvenog uticaja naših primarnih proizvoda – od uzgoja do berbe i dalje prerade do transporta u prodavnice – koliko god je to moguće.

Lidl je razvio opsežnu strategiju sirovina koja se zasniva na ovde prikazana **četiri stuba**, kako bi nastavio da deluje na strukturisan i ciljno fokusiran način. Njihovom primenom osiguravamo sistematski pristup postizanju naših ciljeva u pogledu sirovina.

Promovišemo odgovoran uzgoj voća i povrća, kao i cveća i biljka

1 Razumevanje uticaja

U našim lancima snabdevanja identifikujemo rizike i stvaramo transparentnost.

2 Uspostavljanje standarda

Naši dobavljači i proizvodi su sertifikovani prema priznatim standardima.

3 Promovisanje alternativa

Promovišemo održiviju poljoprivredu sa odgovornim proizvodima.

4 Podstičemo promene

Učestvujemo u inicijativama i projektima.

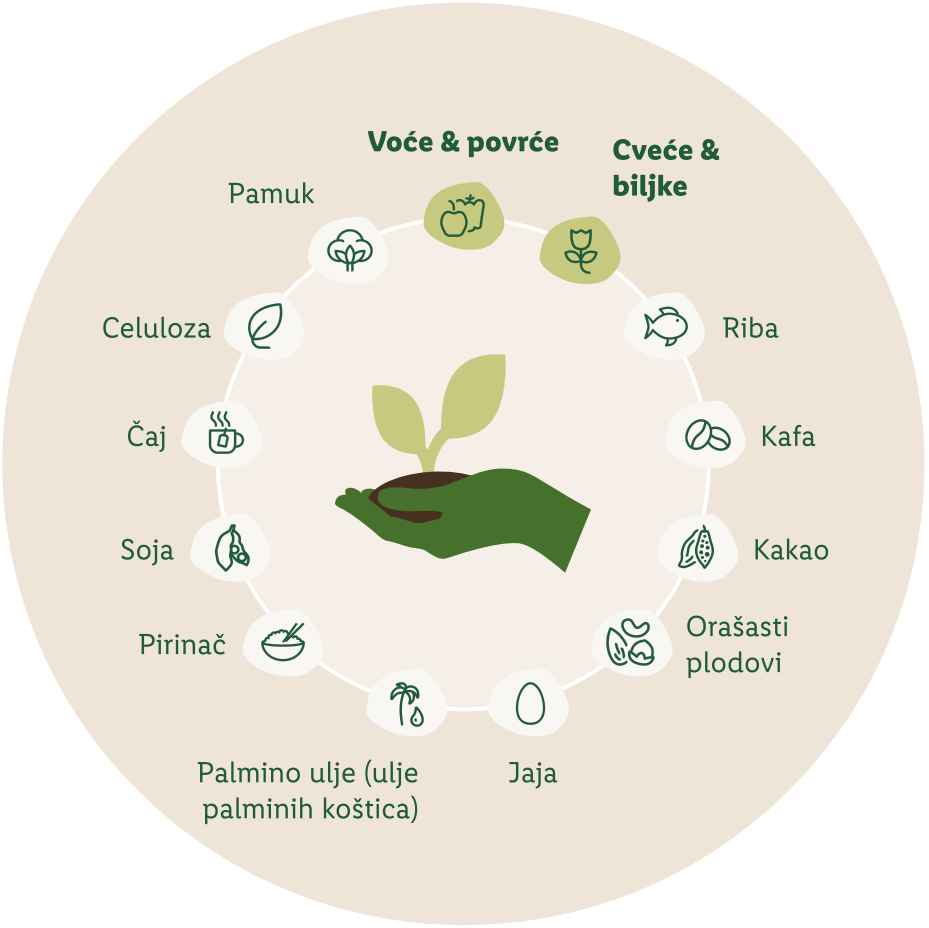
Naše postupanje sa kritičnim sirovinama

Usredsređeni smo na takozvane kritične sirovine. One su rezultat sistematske analize rizika koju smo sproveli u saradnji sa stručnjacima. Prema toj analizi, kritične sirovine nemaju samo najveći uticaj na ljude i životnu sredinu, već su i veoma relevantne za naš asortiman proizvoda.

Lidlova strategija za voće, povrće, cveće i biljke

Održivi uzgoj i proizvodnja voća, povrća, cveća i bilja za Lidl nije nikakav zadatak za budućnost, već je ključna tema naše sadašnjice. Naš cilj je da zaštitimo i odgovorno koristimo resurse duž celog lanca vrednosti primenom konkretnih mera. Svoj doprinos tome dajemo već danas.

Detaljne informacije o našem upravljanju ostalim rizičnim sirovinama naći ćete u sledećim potpoglavljima naših publikacija Politike nabavke sirovina, Lanci snabdevanja bez krčenja šuma i dobrobit životinja.

Bolje razumevanje naših uticaja kroz analize rizika

U skladu sa **prvim stubom**, u našim lancima snabdevanja identifikujemo rizike i stvaramo transparentnost.

Prvi korak ka održivoj strategiji je razumevanje sopstvenih uticaja i zavisnosti i identifikovanje kritičnih tema.

Analiza rizika za bezbednost hrane

Kada je u pitanju bezbednost hrane, imamo sistem kontrole koji je zasnovan na riziku. To je razlog što Lidl redovno angažuje eksterne, nezavisne laboratorije za hemijsko-analitička ispitivanja. Više od 20.000 analiza godišnje omogućava nam da uvek imamo aktuelni pregled mogućih rezidua aktivnih supstanci u asortimanu voća, povrća, cveća i biljaka. Naše analize ne samo da osiguravaju bezbednost hrane i proizvoda, već mogu i da identifikuju potencijal za smanjenje upotrebe pesticida i đubriva.

Analize rizika sa uticajima na ljude i životnu sredinu

Kroz sveobuhvatne i redovne analize rizika identifikujemo rizike po životnu sredinu i ljudska prava u našim lancima vrednosti. Na osnovu specifičnih podataka utvrđujemo potencijalno negativne uticaje po jedinici proizvoda, kao i rizike u zemljama porekla u vezi sa biodiverzitetom i vodom.

Pored ostalog, u tu svrhu koristimo WWF filter rizika za biodiverzitet, kao i WWF filter rizika za vode.[6]
Određivanje rizika u oblasti ljudskih prava uzima u obzir odgovarajuću sirovinu, preovlađujuće uslove proizvodnje sezonski rad i povezane rizike. Na osnovu toga izvodimo procene rizika po ljude i životnu sredinu.

Procena uticaja na ljudska prava

Lidl dodatno vrši > Procene uticaja na ljudska prava (HRIA) za odabrane sirovine, koje se sprovode prema međunarodno priznatim standardima. To uključuje analizu složenih lanaca snabdevanja za pojedinačne sirovine kroz detaljne procene rizika. Naše procene uticaja ljudskih prava prate sistematski proces za identifikovanje, određivanje prioriteta i rešavanje uticaja našeg poslovnog delovanja na pitanja ljudskih prava. Ovo nam pruža informacije o stvarnom uticaju naših poslovnih aktivnosti u različitim fazama analiziranog lanca snabdevanja i omogućava nam da identifikujemo potencijalne preventivne mere.

[6] WWF filter rizika: Uputstva za alate, 2025

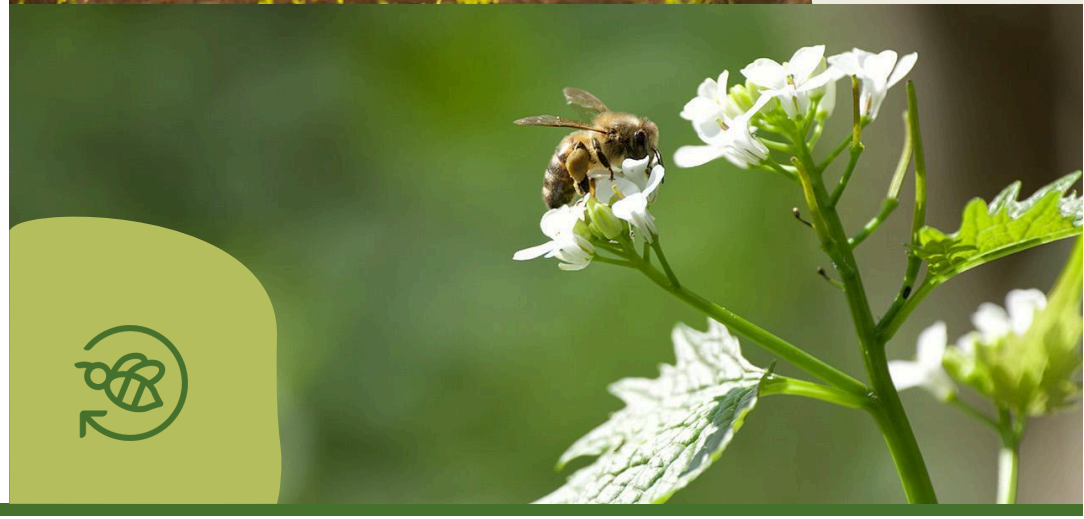
Rezultati

Rezultati hemijsko-analitičkih istraživanja, analiza rizika i procena uticaja na ljudska prava (HRIA) međusobno utiču i čine osnovu za naš pristup postavljanju ciljeva i minimiziranju rizika u oblastima ljudskih prava, životne sredine i bezbednosti hrane.

U sektoru voća, povrća, cveća i biljaka, identifikovali smo visoke rizike povezane sa potrošnjom vode i njenom kontaminacijom, posebno u poljoprivrednoj proizvodnji. Nestručna upotreba pesticida i đubriva takođe može da predstavlja potencijalni zdravstveni rizik za radnike na plantažama. Pored toga, neadekvatni uslovi rada, neadekvatne naknade i prisilni rad migranata povećavaju rizik od kršenja ljudskih prava. Uzgoj poljoprivrednih proizvoda takođe utiče na biodiverzitet, jer se zbog nestručne upotrebe pesticida uništavaju ekosistemi bogati vrstama i ugrožavaju insekti koji vrše oprašivanje.

Uspostavljanje ekoloških i društvenih standarda kroz sertifikacije

U skladu sa **drugim stubom**, sertifikujemo dobavljače i proizvode prema priznatim standardima.

Prilikom nabavke voća, povrća, cveća i biljaka se oslanjamo na priznate ekološki i društveno odgovorne standarde. Saradnja sa sertifikovanim dobavljačima je ključni instrument u rešavanju društvenih i ekoloških rizika u lancu snabdevanja.

U okviru našeg upravljanja korporativnom dužnom pažnjom razvijamo obavezne CSR specifikacije na nivou cele kompanije za sektor Nabavke i naše poslovne partnere.

U to se ubrajaju i naši međunarodni ciljevi za sirovine. Oni definišu jasne zahteve korporativne društvene odgovornosti u pogledu nabavke kritičnih sirovina i pružaju konkretan vremenski horizont za implementaciju.

Naše zahteve prema poslovnim partnerima regulišemo našim > Kodeksom ponašanja, koji opisuje osnovne principe saradnje. Naše održivije specifikacije sirovina su regulisane > Politikama održive nabavke (SPP). Na primer, one predviđaju korišćenje sertifikata u skladu sa standardima i društveno i ekološki prihvatljivije prakse uzgoja.

U okviru procesa sertifikacije, proizvođači imaju mogućnost, na primer, da učestvuju u kursevima i obukama koje pomažu u minimiziranju uticaja na životnu sredinu, pravilnoj upotrebi pesticida ili očuvanju staništa vrednih zaštite. Pored toga, sertifikacija pruža radnicima pristup adekvatnim mehanizmima za žalbe.

Pridržavajući se navedenih međunarodno priznatih > standarda želimo da uvedemo dugoročna unapređenja. Lidl zahteva da svi akteri u lancu snabdevanja imaju barem jedan sertifikat u skladu sa IFS, BRC standardom ili ekvivalentima.

Pored toga, za voće, povrće, cveće i biljke potrebni su sledeći sertifikati:

Opšte
GLOBALG.A.P. IFA

Društvo
GLOBALG.A.P. GRASP ili ekvivalent

Voda (zemlje visokog rizikas)[7]
GLOBALG.A.P. SPRING ili ekvivalent

Sektor voća, povrća, cveća i biljaka je posebno pogođen rizicima vezanim za potrošnju i zagađivanje vode. Pored sertifikacije, inicijative za kolektivnu akciju u globalnim žarištima vode su važni instrumenti koji nam pomažu da budemo aktivni i van nivoa poljoprivrednih gazdinstava.

Lidl ima sveobuhvatnu strategiju za svežu vodu kako bi uvođenjem ciljanih mera zaštitio i odgovorno koristio slatkovodne resurse duž celog lanca vrednosti. Detalje o Lidlovoj strategiji za vodu, kao i relevantnim standardima, ciljevima i projektima za voće, povrće, cveće i biljke mogu se naći u > Politici nabavke slatke vode.

[7] Španija, Italija, Grčka, Portugal, Egipat, Maroko, Izrael, Čile, Južna Afrika (određeno korišćenjem WWF filtera rizika po vodu)

Pored toga, zahtevamo dodatne sertifikate usmerene na rizike i prihvatamo, između ostalog, sledeće > sertifikate i standarde:

Cveće i biljke
Fairtrade

Voće i povrće
EU Organic sertifikat

Tropsko voće
EU organic sertifikat, Fairtrade, Rainforest Sertifikovani održivi uzgoj (SCS), Održivost Inicijativa Južne Afrike (SIZA)

Voće, povrće, cveće i biljke su među našim kritičnim sirovinama. Pregled svih specifikacija možete naći u našoj >Politici nabavke sirovina. Tabela „Naši ciljevi za sirovine" u prilogu Politike nabavke sirovina pruža sažet pregled svih standarda i sertifikata u sektoru voća, povrća, cveća i biljaka.

Sezonska i regionalna nabavka takođe pomaže u skraćenju transportnih puteva, očuvanju prirodnih resursa i povećanju transparentnosti u pogledu postojećih uslova rada.

Promovisanje održivog uzgoja i transporta voća i povrća, cveća i biljaka

U skladu sa **trećim stubom**, promovišemo održiviji uzgoj sa odgovornim proizvodima.

Lidlov program za smanjenje pesticida

Da bi optimalno i ekonomično koristili pesticide, proizvođači moraju tačno znati efekte njihove primene. Zato Lidl vodi intenzivni dijalog sa svim akterima lanca snabdevanja.

Tokom godina smo razvili i usvojili ciljni sporazum u saradnji sa našim proizvođačima i dobavljačima. Ovaj sporazum predviđa smanjenje upotrebe pesticida. Da bismo postigli naš zajednički cilj, pokrenuli smo Lidlov program smanjenja upotrebe pesticida. Ovaj program se sastoji od konkretnih Lidl specifikacija za ostatke aktivnih supstanci u kombinaciji sa strateškim listama aktivnih supstanci, koje detaljno opisuju kritične aktivne supstance koje treba postepeno ukinuti. Naši zahtevi daleko prevazilaze standarde specifične za industriju i zakonske standarde i, kao preventivna mera, čine osnovu za bezbedne proizvode koji se uzgajaju na ekološki prihvatljiviji način.

Prilikom kreiranja strateških lista aktivnih supstanci, koje se kontinuirano ažuriraju, korišćen je pristup zasnovan na riziku. Parametri rizika obuhvataju, između ostalog, oblasti zaštite korisnika, zaštite životne sredine i zaštite vrsta. Lidl pridaje veliki značaj zaštiti korisnika i vrsta, pri čemu zaštita insekata posebno predstavlja važan deo ovog sveobuhvatnog pristupa.

Iz tog razloga, naši interni stručnjaci takođe razmatraju potencijalne negativne uticaje na biodiverzitet kada ispituju pesticide koji se koriste u proizvodnji.

Na osnovu parametara rizika iz različitih predmetnih oblasti, identifikovane su aktivne supstance kao takozvani kandidati za zamenu. Zajedno sa našim proizvođačima širom sveta, radimo na eliminisanju ovih aktivnih supstanci ili, ako je potrebno, njihovoj zameni. Ovaj koncept sprovodimo sistematski i u partnerstvu sa našim dobavljačima i proizvođačima.

Pored naših proizvođača, sarađujemo i sa stručnjacima iz različitih disciplina. Povratne informacije o primeni strateške liste aktivnih supstanci i nova tehnička otkrića uključuju se u proces kontinuiranog preispitivanja i prilagođavaju se od strane našeg stručnog panela gde je to potrebno.

Kontinuirano prenosimo naše znanje o pesticidima na druge proizvodne oblasti. Svi prehrambeni proizvodi u Lidlovom asortimanu podležu definisanim specifikacijama koje je postavio Lidl. Za voće, povrće, cveće i biljke, one su navedene zajedno sa strateškim listama aktivnih supstanci u kontekstu programa smanjenja pesticida u Lidlu.

Za voće i povrće važe sledeće specifikacije vrednosti:

- Detektovani nivo ostatka aktivne supstance ne sme preći jednu trećinu zakonski dozvoljenog maksimalnog nivoa
- Zbir procentualnog iskorišćenja zakonski dozvoljenog maksimalnog nivoa svih ostataka aktivne supstance ne sme preći 80 procenata
- Broj ostataka aktivnih supstanci ne sme biti veći od pet
- Procentualno iskorišćenje > akutne referentne doze (ARfD) usled ostatka aktivne supstance ne sme preći 100 procenata
- Zahtevi strateške liste aktivnih supstanci za voće i povrće moraju se poštovati.

Pregled Lidlovih specifikacija vrednosti i lista strateških aktivnih supstanci za voće i povrće u poređenju sa zakonskim zahtevima za moguće rezidue

	Maks. gornja granica (%)			Iskorišćenost ARfD-a*
	Pojedinačna aktivna supstanca	Dokazana aktivna supstanca	Maks. broj aktivnih supstanci	Pojedinačna aktivna supstanca
Zakonski zahtev	100	–	–	–
Lidl specifikacija	**33.3**	**80**	**5**	**100**

Strateška lista aktivnih supstanci sa kandidatima za zamenu

*ARfD = Akutna referentna doza

Za cveće i biljke važe sledeće specifikacije vrednosti:

- Broj ostataka aktivnih supstanci ne sme biti veći od šest
- Zahtevi strateške liste aktivnih supstanci za cveće i biljke moraju se poštovati.

Pregled Lidlovih specifikacija vrednosti i strateška lista aktivnih supstanci za cveće i bilje

	Maks. broj aktivnih supstanci
Lidl specifikacija	**6**

Strateška lista aktivnih supstanci sa kandidatima za zamenu

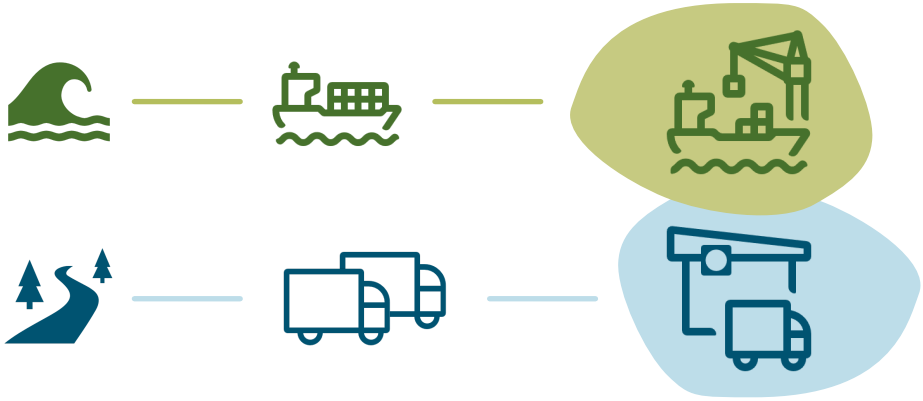
Smanjenje CO2 emisija

Lidl promoviše alternativne transportne puteve i zato izbegava vazdušni prevoz voća i povrća. Glavni cilj ove mere je smanjenje našeg ugljeničnog otiska. Iako sveži proizvodi koji se transportuju vazdušnim putem čine samo mali deo asortimana voća i povrća u maloprodaji hrane, vazdušni transport uzrokuje znatno veće emisije gasova staklene bašte relevantnih za klimu po toni-kilometru u poređenju sa drugim prevoznim sredstvima kao što su brodovi ili kamioni. Eksperti procenjuju da je ova razlika 27 do 220 puta veća.[8]

U okviru naše klimatske strategije, mi u Švarc grupi smo formulisali klimatske ciljeve na naučnoj osnovi u skladu sa zahtevima > Inicijative za ciljeve na naučnoj osnovi (SBTi).

Do 2030-te smanjenje naših operativnih emisija (opseg 1 i 2) za 70%[9]

Veliki deo naših CO2 emisija dolazi iz lanca snabdevanja. Iz tog razloga smo posvećeni tome da od dobavljača odgovornih za 75% emisija povezanih sa proizvodima zahtevamo da do 2026. godine postave sopstvene klimatske ciljeve na naučnoj osnovi u skladu sa kriterijumima inicijative za ciljeve na naučnoj osnovi (SBTi). Dodatno ćemo do 2034. godine smanjiti naše FLAG emisije[10] za 42,4% i naše emisije E&I[11] za 35% u uzvodnom i nizvodnom lancu snabdevanja (opseg 3).[12] Do 2050. godine napravićemo veliki korak dalje obavezujući se da smanjimo naše emisije gasova staklene bašte duž celog našeg lanca vrednosti nultu neto vrednost.

[8] DESNZ: Izveštavanje o gasu staklene bašte: faktori konverzije, 2024
[9] u odnosu na referentnu 2019. godinu

[10] FLAG = Forest, Land and Agriculture (Šume, zemlja i poljoprivreda)
[11] E&I = Energija i industrija
[12] u odnosu na referentnu 2022. godinu

Naše dodatne aktivnosti

Kako bismo dodatno smanjili otpad od hrane u Lidl Srbija primenjuje sveobuhvatan pristup ovoj temi, koji uključuje optimalan softverski sistem poručivanja robe koji se zasniva na potrebama i frekvenciji proizvoda, efikasne lance snabdevanja sa kratkim transportnim rutama, kontinuiranu usaglašenost sa lancima snabdevanja hlađenih proizvoda, kontrolu svežine, praćenje zaliha, akcijske kampanje za proizvode koji su pred istekom roka i podizanje svesti kupaca.

Zajedno podstičemo promene

U skladu sa **četvrtim stubom**, učestvujemo u inicijativama i projektima

Promovisanje dugoročnih odnosa sa dobavljačima

Stabilni i dugoročni odnosi sa dobavljačima su važna osnova da naš asortiman proizvoda održimo što je moguće više bez pesticida i drugih nepoželjnih supstanci, kao i da obezbedimo ekološki i društveno odgovoran uzgoj i transport.

Na primer, podstičemo naše direktne dobavljače da redovno posećuju poljoprivredna gazdinstva proizvođača i da zajedno implementiraju nove, održivije ideje. Pored toga, zaposleni u Lidlu redovno posećuju pogone radi razmene informacija.

- Ugovorno utvrđivanje zahteva za dobavljače u vezi sa kvalitetom i održivošću
- Saradnja i razmena informacija sa poslovnim partnerima radi razvoja smernica i standarda za kvalitet i održivost
- Redovno praćenje usklađenosti sa zahtevima u skladu sa našim upravljačkim pristupom

Saradnja sa važnim zainteresovanim stranama

Lidl je posvećen svojoj ulozi u pokretanju i oblikovanju promena u industriji i globalno. Delujemo kao član, podrška i inicijator, a aktivni smo i u inicijativama i radnim grupama. Posebno je vredna pažnje saradnja sa GLOBALG.A.P. Imamo zastupnike u > savetodavnom odboru, kao i u > Tehničkoj komisiji za voće i povrće. Ova komisija je postavila za cilj promociju dobrih poljoprivrednih praksi u proizvodnji voća i povrća.

Pokrenut od strane Lidla, prvi standard biodiverziteta na nivou cele industrije, GLOBALG.A.P. BioDiversity Add-on[13], razvijen je za konvencionalni uzgoj voća i povrća u Evropi. U razvoj i pilot projekte u Nemačkoj, Italiji, Poljskoj, Grčkoj, Portugalu i Španiji bili su uključeni poljoprivredni proizvođači kako bi se ispunili praktični zahtevi.

GLOBALG.A.P. BioDiversity Add-on je sada na dostupan svim učesnicima na tržištu kao dodatni modul etabliranog GLOBALG.A.P. standarda. Lidl je bio prvi maloprodajni lanac hrane koji je radio sa standardom.

U međuvremenu je **BioDiversity Add-on** etabliran kod više od **1200 proizvođača na poljoprivrednoj površini od 12.000 hektara** (stanje 10/2024).

To pokazuje koliko su inicijativa i saradnja važni. Standard sada omogućava uspostavljanje minimalnih zahteva po pitanju biodiverziteta u svim oblastima.

U radnoj grupi za > Rešenje za ekološku održivost (ESS) Lidl sarađuje sa 80 drugih zainteresovanih strana na integrisanom standardu održivosti za proizvođače. Rešenje za ekološku održivost (ESS) kombinuje različite dimenzije ekološke održivosti, kao što su voda, biodiverzitet, klima i otpad od hrane.

Pored saradnje sa GLOBALG.A.P., imamo zastupnike u > QS GmbH savetodavnom odboru i radnim grupama. Radi se o privrednoj inicijativi u kojoj aktivno učestvujemo u savetodavnom odboru za voće i povrće, kao i u radnim grupama za biodiverzitet i vodu. Misija ove inicijative je da promoviše bezbednu hranu od poljoprivrednog gazdinstva do prodajnog mesta. Sva usavršavanja ovog sistema se sprovode u bliskoj koordinaciji sa privrednim subjektima. Na taj način se osigurava saradnja približno 170.000 sistemskih partnera.

Pored toga, učestvujemo u > Inicijativi Alijansa za upravljanje vodama. Inicijativa Alijansa za upravljanje vodama (AWS) razvija globalno primenljiv okvir za glavne korisnike vode da bi razumeli svoju potrošnju vode i uticaje i da bi zajedno i transparentno radili na održivom upravljanju vodama.

[13] Lidl Nemačka: Standard biodiverziteta, 2023

Lidl ide korak dalje

Lidl svake godine sprovodi tri procene uticaja na ljudska prava u skladu sa priznatom međunarodnom metodologijom. U sektoru voća i povrća ističu se HRIA bobičasto voće i banane.

HRIA bobičasto voće

Lidl je kao prvi nemački trgovac hranom 2020. godine objavio HIRA koja je rasvetlila uticaje na ljudska prava koji postoje u lancu snabdevanja bobičastim voćem iz Huelve, Španija.

Kada su procene uticaja na ljudska prava sprovedene, Lidl je intenzivno ispitao rezultate i izveo konkretne mere.

Jedna od tih mera bio je pilot projekat za mehanizam za žalbe u Huelvi. Ona je, između ostalog, uključivala razgovore na lokaciji sa proizvođačima i lokalnim sindikatima, kao i traženje mogućih rešenja. Saznanja dobijena kroz procenu uticaja na ljudska prava i pilot projekta u Huelvi poslužila su kao osnova za razvoj asocijacije > Appellando. Appellando je efikasan mehanizam za žalbe u ovoj industriji, koji je u saradnji sa > EHI (Retail Institute e.V.) razvijen kao inicijativa više zainteresovanih strana.

Cilj je stvoriti priliku da zaposleni u pogonima za uzgoj i proizvodnju ukažu na eventualne nedostatke u društvenim i ekološkim standardima u svojim pogonima u okviru neutralnog sistema. Kao inicijator alijanse Appellando, Lidl je značajno uključen u njen razvoj. Osim toga, Lidl je aktivno angažovan u Savetodavnom odboru sa više zainteresovanih strana alijanse Appellando. Na taj način, mi i drugi maloprodajni lanci dajemo primer. Uvereni smo da samo rešenja na nivou cele industrije, a ne pristupi pojedinačnih kompanija mogu biti uspešni[14,15]

Ovaj sistem se trenutno kao pilot projekat sprovodi sektoru za voće i povrće u Španiji i postepeno će se proširivati. Želimo da uspostavimo ovaj uspešan sistem širom sveta. Da bi se omogućio i pristup jedinstvenim pravnim lekovima, Apellando će standarde usaglasiti i orijentisati prema relevantnim vodećim principima > UN, > ILO i > OECD.[16]

[14] Lebensmittelzeitung: Ljudska prava u lancu snabdevanja,
[15] Lebensmittelzeitung: Lidlov mehanizam za žalbe je prvi, 2023
[16] EHI: Appellando: Mehanizam za žalbe duž lanca snabdevanja, 2023

HRIA banane

U okviru procene uticaja na ljudska prava, 2021. godine je identifikovano da je nedovoljna plata ključni rizik u kolumbijskom lancu snabdevanja bananama. Lidl je u maju 2022. godine postao prvi maloprodajni lanac u Nemačkoj koji se obavezao na pilot projekat „Banana za egzistencijalnu platu (Living Wage Banana)", u kom u saradnji sa svojim projektnim partnerima Fairtrade, > FLOCERT, > IDH i lokalnim proizvođačima radi na razvoju sistema koji omogućava precizno određivanje cenovne premije potrebne za smanjenje razlike u platama dovoljnim za život. Na osnovu toga, Lidl i njegovi projektni partneri plaćaju plantažama koje učestvuju u projektu odgovarajuću referentnu cenu za egzistencijalnu platu. Zahvaljujući intenzivnoj saradnji sa proizvođačima, dobavljačima, projektnom partneru FLOCERT i neprofitnom organizacijom IDH, Lidl je mogao da utaba put i 2023. godine smo uspeli da delimično smanjimo razliku u platama za preko 20.000 radnika na plantažama banana u zemljama proizvođačima Kolumbiji, Ekvadoru, Gvatemali i Dominikanskoj Republici, a samim tim i u našem celokupnom lancu snabdevanja. Na ovaj način dajemo značajan doprinos da se osigura da radnici na plantažama i njihove porodice u zemljama proizvođačima mogu da zarađuju za život od svog rada i da svojim porodicama ponude sigurnu budućnost.

U međuvremenu, „Banana za egzistencijalnu platu (Living Wage Banana)" se prodaje u Nemačkoj i u drugim Lidl zemljama, kao što su Belgija, Holandija i Austrija.

U planu su i druge zemlje. Kao pioniri u ovoj oblasti, nadamo se da smo zajedno sa našim partnerima postavili ambiciozan industrijski standard – koji će ostati na snazi dugi niz godina.

Dodatne procene uticaja na ljudska prava sprovode se na osnovu procene rizika, a planiraju se i za sektor cveća i biljaka.

Dalje procene uticaja na ljudska prava (HRIA) sprovodiće se korišćenjem pristupa zasnovanog na riziku, a takođe su planirane i za sektor cveća i biljaka.

Glosar

Glosar

ARfD - Akutna referentna doza	Svetska zdravstvena organizacija (WHO) je definisala akutnu referentnu dozu (ARfD) kao količinu supstance po kilogramu telesne težine koja se može uneti putem hrane sa jednim obrokom ili tokom jednog dana bez ikakvog prepoznatljivog rizika za potrošača. Konkretan unos supstance od strane potrošača određuje se na osnovu izmerenih ostataka aktivne supstance i maksimalnog očekivanog unosa kod male dece i predstavlja izloženost. Odnos izloženosti i akutne referentne doze za detektovani ostatak aktivne supstance naziva se iskorišćenjem akutne referentne doze i izražava se u procentima. Vrednosti do 100 procenata se mogu smatrati bezopasnim.
AWS - Alijansa za upravljanje vodama	AWS međunarodni standard za upravljanje vodama (AWS standard) je globalni okvir za glavne korisnike vode kako bi razumeli svoju potrošnju vode i uticaje i kako bismo zajedno i transparentno radili na održivom upravljanju vodama u oblasti slivova. Ovaj standard treba da donese društvene, ekološke i ekonomske koristi na nivou slivnog područja. [17]
Appellando	Appellando uspostavlja okvir sa više zainteresovanih strana za globalno usklađivanje mehanizma za žalbe i sa svojim partnerima organizuje rešenja da bi se bolje zaštitila ljudska prava i životna sredina u lancima snabdevanja. Cilj je da se ljudima koji su svesni kršenja ljudskih prava ili postupaka protiv životne sredine omoguće pouzdani kanali za pristup podršci i efikasnim pravnim lekovima. Appellando mehanizam za žalbe objedinjuje mehanizme za žalbe specifične za kompaniju i proširuje ih na lance snabdevanja, sektore sirovina i regione. [18]
BRC Standard	Britanski maloprodajni konzorcijum (BRC) je privredno udruženje britanskih maloprodajnih kompanija osnovano 1992. godine. On razvija globalno priznate standarde bezbednosti i kvaliteta proizvoda za kompanije u lancu snabdevanja hranom i robom široke potrošnje. Sertifikacija po BRC standardu uključuje zahteve zasnovane na riziku koji se mogu koristiti za procenu da li dobavljači proizvoda privatne robne marke i brendiranih proizvoda mogu da isporuče bezbedne, visokokvalitetne proizvode u skladu sa specifikacijama kupaca. Time se pomaže da se osigura da potrošači mogu verovati da su proizvodi bezbedni i dobrog kvaliteta. [19]

[17] Alijansa za upravljanje vodama: AWS Standard 2.0, 2023
[18] Appellando: Home, 2024
[19] Britanski maloprodajni konzorcijum (BRC), 2024

EHI Retail Institute	EHI je naučni institut trgovine u Kelnu sa oko 850 članova. U upravnom odboru sedi 20 eminentnih predstavnika maloprodajne industrije. Teme kojima se bavi EHI odgovaraju njihovom poslovanju. EHI eksperti učestvuju u direktnoj razmeni informacija sa kompanijama i predstavljaju rezultate studija i projekata na brojnim događajima.[20]
EU Bio pečat	EU Bio logotip pruža jedinstvenu oznaku za identifikaciju organski proizvedenih proizvoda u EU. Bio logotip mogu da nose samo proizvodi za koje je ovlašćeno inspekcijsko telo potvrdilo da su proizvedeni organskim uzgojem. To znači da moraju biti ispunjeni strogi uslovi za proizvodnju, preradu, transport i skladištenje. Ovaj logotip je dozvoljen samo na proizvodima koji sadrže najmanje 95% organskih sastojaka i ispunjavaju stroge zahteve za preostalih 5%. Isti sastojak ne sme biti naveden i kao organski i kao neorganski sastojak. Pored EU Bio logotip mora biti naveden kodni broj inspekcijskog tela i mesto gde su proizvedene poljoprivredne sirovine proizvoda.[21]
FLOCERT	FLOCERT is one of the world's leading providers of social audits and certifications as well as the global certifier for Fairtrade.[22]
GLOBALG.A.P. Advisory Board	Na osnovu saznanja specifičnih za sektor koje su pružili njegovi članovi, Savetodavni odbor GLOBALG.A.P. Savetodavni odbori za strateške smernice Sekretarijata. Sastoji se od podjednakog broja predstavnika iz kategorija proizvođača/dobavljača i maloprodajnih/prehrambenih usluga. GLOBALG.A.P. članovi zajednice biraju kandidate na četvorogodišnji mandat. [23]
GLOBALG.A.P. Rešenje za ekološku održivost (ESS)	Međunarodna radna grupa za rešenje za ekološku održivost (ESS) je postavila sebi zadatak da razvije rešenja za ekološku održivost, kao što su standardi ili dodaci standardima, i da ih plasira na tržište do 2025. godine. [24]

[20] EHI: O nama, 2025
[21] Evropska komisija: Bio logotip, 2024
[22] FLOCERT: Obezbeđivanje fer postupanja, 2025
[23] GLOBALG.A.P.: Savetodavni odbor, 2024
[24] GLOBALG.A.P.: Radna grupa za ekološku održivost, 2024

GLOBALG.A.P. standard	GLOBALG.A.P. je lansiran 1997. godine preko EUREPGAP-a, inicijative trgovaca na malo. GLOBALG.A.P. sadrži standarde i programe dobre poljoprivredne prakse u ukupno tri smera proizvoda: biljke, domaće životinje i akvakultura. Pored nekoliko kriterijuma održivosti, glavni standard IFA (International Farm Assurance) uključuje prvenstveno zahteve za bezbednost hrane. Standardi su dopunjeni takozvanim GLOBALG.A.P. standardom i dodacima, kao što su GRASP (Procena rizika od kršenja ljudskih prava) ili SPRING (Održiva upotreba vode). Jedinstveni pečat „GGN" (GLOBALG.A.P. broj) odobrava sve GLOBALG.A.P. sertifikovane proizvode [25]
GLOBALG.A.P. Tehnička komisija za vođe i povrće	Tehnička komisija za voće i povrće ima za cilj da promoviše dobre poljoprivredne prakse u uzgoju bilja. Članovi komisije procenjuju primenljive predloge fokusnih grupa, savetuju u vezi sa tumačenjem i poboljšanjem standarda, procenjuju Nacionalne smernice za tumačenje (NIG) i bave se važnim problemima koji se javljaju u sektoru svežih proizvoda. [26]
HRIA - Procena uticaja na ljudska prava	Procena uticaja na ljudska prava (HRIA) opisuje procenu posledica po ljudska prava kao proces za sistematsko identifikovanje, predviđanje i reagovanje na potencijalne uticaje poslovanja, vladine politike ili trgovinskog sporazuma na ljudska prava.[27]
IDH	IDH je međunarodna organizacija osnovana 2008. godine, koja okuplja javne i privatne zainteresovane strane sa ciljem da se globalna poljoprivredna tržišta učine održivijim i inkluzivnijim. Zajedno sa partnerima, razvija rešenja za kritične izazove u globalnim lancima vrednosti, kao što su klimatske promene, nepravedni uslovi rada i plate, nejednaka raspodela vrednosti i nejednakost polova.[28]
IFS standard	IFS Management GmbH (IFS) je zajedničko preduzeće francuskog saveza maloprodaja FCD i nemačkog saveza maloprodaja HDE. Ovo zajedničko preduzeće razvija globalno priznate standarde bezbednosti i kvaliteta proizvoda za kompanije u lancu snabdevanja hranom i robom široke potrošnje. Sertifikacija po IFS standardu uključuje zahteve zasnovane na riziku koji se mogu koristiti za procenu da li dobavljači proizvoda privatne robne marke i brendiranih proizvoda mogu da isporuče bezbedne, visokokvalitetne proizvode u skladu sa specifikacijama kupaca. Time se pomaže da se osigura da potrošači mogu verovati da su proizvodi koji se nalaze na policama maloprodaja bezbedni i dobrog kvaliteta.[29]

[25] GLOBALG.A.P.: Istorija GLOBALG.A.P., 2024
[26] GLOBALG.A.P.: Tehnička komisija za vođe i povrće, 2024
[27] Danish Institute for Human Rights: Uvod u procenu uticaja na ljudska prava, 2023
[28] IDH: O IDH, 2025
[29] IFS Management GmbH (IFS), 2024

ILO - Međunarodna organizacija rada	Međunarodna organizacija rada (ILO) je posvećena promociji socijalne pravde i međunarodno priznatih ljudskih i radnih prava i sledi svoju osnovnu misiju da je socijalna pravda neophodna za univerzalni i trajni mir. Kao jedina tročlana agencija Ujedinjenih nacija, Međunarodna organizacija rada je od 1919. godine okupila vlade, poslodavce i radnike iz 187 zemalja članica kako bi postavili radne standarde, razvili politike i programe za promociju dostojanstvenog rada za sve žene i muškarce. [30]
Kodeks ponašanja	Kodeks ponašanja za poslovne partnere kompanija Švarc grupe opisuje naše osnovne principe za saradnju sa dobavljačima. Naš Kodeks ponašanja koristimo već dugi niz godina u pregovorima sa našim dobavljačima sa ciljem da ih obavežemo da se pridržavaju ovih principa i standarda.
OECD - Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj	Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) je međunarodna organizacija posvećena razvoju boljih smernica za bolji život. Ova organizacija već više od 60 godina razvija politike koje promovišu prosperitet i mogućnosti i zasnovana je na jednakosti i blagostanju. OECD tesno sarađuje sa političkim donosiocima odluka, zainteresovanim stranama i građanima da bi uspostavio međunarodne standarde zasnovane na dokazima i pronašao rešenja za društvene, ekonomske i ekološke izazove. Od poboljšanja ekonomskih performansi i jačanja politika za borbu protiv klimatskih promena do jačanja obrazovanja i borbe protiv međunarodne utaje poreza, OECD je jedinstveni forum i centar znanja za podatke, analize i najbolje prakse u javnoj politici. Glavni cilj je postavljanje međunarodnih standarda i podrška njihovoj implementaciji, kao i pomoć zemljama da naprave put ka jačim, pravednijim i čistijim društvima. [31]
PHD - Planetarna zdrava dijeta	EAT Lancet komisija koja se sastoji od 37 vodećih svetskih naučnika je 2019. godine dala naučnu osnovu za globalne promene u ishrani: Planetarno zdravu dijeta (PHD). Zdrava i održivija ishrana, kombinovana sa dnevnim kalorijskim potrebama svih ljudi na Zemlji, uz poštovanje planetarnih granica. [32]

[30] ILO: O ILO, 2025
[31] OECD: O, 2025
[32] Eat forum: EAT – Lancet Commission on Food, Planet, Health, 2024

QS GmbH Savetodavni odbor	Sistem sertifikacije QS je poslovna inicijativa za bezbednu hranu – od poljoprivrednika do prodajnog mesta. Sva usavršavanja ovog sistema se sprovode u tesnoj koordinaciji sa privrednim subjektima. Time se osigurava da svi sistemski partneri rade zajedno. U tri savetodavna odbora, Odboru poverenika i Savetodavnom odboru za sankcije, renomirani eksperti svojim znanjem podržavaju posvećenost hrani iz dobrih ruku. Pored toga, postoje razne radne grupe za specifične teme vezane za proizvodnju hrane za životinje i dva naučna fonda koja promovišu istraživanje bezbednosti hrane. [33]
RA - Rainforest Alliance standard	Rainforest Alliance (RA) osnovana je 1987. godine radi očuvanja biodiverziteta i promocije ekološki održivih i društveno pravednih praksi u poljoprivredi i šumarstvu u preko 60 zemalja. Ona dodeljuje potrošačku oznaku sa zelenom žabom na osnovu „standarda održive poljoprivrede Rainforest Alliance". Standard se zasniva na kriterijumima ljudskih prava, kao što su pristup obrazovanju ili zabrana dečjeg rada, kao i na ekološkim zahtevima kao što su zaštita voda i biodiverziteta. 2018. godine, RA je udružio snage sa programom za sertifikaciju UTZ. [34]
Science Based Targets initiative (SBTi)	Inicijativa za ciljeve na naučnoj osnovi (SBTi) predstavlja neprofitnu organizaciju koja osnažuje kompanije i finansijske institucije širom sveta da daju svoj doprinos u borbi protiv klimatske krize. Definiše i promoviše najbolje prakse za smanjenje emisija i ciljeve neto-nula emisije u skladu sa naukom o klimi. Standardi, alati i smernice, koje je razvila Inicijativa za ciljeve na naučnoj osnovi, omogućavaju kompanijama i finansijskim institucijama da postave ciljeve na naučnoj osnovi u skladu sa najnovijim saznanjima nauke o klimi. Takve ciljeve kompanija i finansijskih institucija procenjuje i potvrđuje Inicijativa za ciljeve na naučnoj osnovi (SBTi). [35]
SIZA standard	Sertifikacija u skladu sa SIZA standardom (Održiva poljoprivreda u Južnoj Africi) ima za cilj da podrži poljoprivrednike u poštovanju etičkih propisa o radu i bezbednosti životne sredine. Radi se o južnoafričkom standardu koji je usklađen sa najboljom globalnom praksom i nudi ekonomičan pristup, bez obzira na to koje tržište neki proizvođač snabdeva.[36]

[33] QS GmbH: Odbori (q-s.de), 2024
[34] Rainforest Alliance: O nama, 2023
[35] Mreža ciljeva na naučnoj osnovi: Ko smo mi, 2024
[36] SIZA: Dobro došli u SIZA, 2024

Standard za sertifikovanu održivu proizvodnju	Sertifikacija prema Standardu za sertifikovanu održivu proizvodnju organizacije SCS Global Services[37] obuhvata kriterijume u oblastima poslovnog integriteta, održivih poljoprivrednih praksi i etičke odgovornosti.
SPP - Politika održive nabavke	Politika održive nabavke definiše zahteve za prodavce, širi lanac snabdevanja u oblasti korporativne odgovornosti i priprema mere za zaštitu ljudskih prava u lancima snabdevanja i životnoj sredini.
WWF filter rizika	Uz pomoć WWF filtera rizika, kompanije imaju lak pristup raznim alatima, filteru rizika za biodiverzitet i filteru rizika za vodu, koji omogućavaju korisnicima da otpremaju i upravljaju svojim podacima na centralnoj i bezbednoj onlajn platformi kako bi sproveli procene rizika za biodiverzitet i vode. WWF filter rizika za biodiverzitet treba da se koristi kao alat za skrining radi identifikacije rizika za biodiverzitet i određivanja prioriteta korporativnih mera za zaštitu biodiverziteta. WWF filter rizika za vode treba da se koristi kao alat za skrining radi identifikacije rizika za vode i određivanja prioriteta korporativnih mera u sektoru voda.[38]

[37] SCS sertifikacija za održivu proizvodnju, 2024
[38] WWF filter rizika: Uputstva za alate, 2025

Izvori i linkovi

Izvori i linkovi

Alijansa za upravljanje vodama:
The AWS Standard 2.0
https://a4ws.org/the-aws-standard-2-0/
(Verzija: 2024)

Appellando:
Home
https://www.appellando.org/
(Verzija: 2024)

Britanski maloprodajni konzorcijum (BRC):
Why BRCGS
https://www.brcgs.com/about-brcgs/why-brcgs/CGS
(Verzija: 2024)

Danish Institute for Human Rights:
Introduction to human rights impact assessment
https://www.humanrights.dk/tools/human-rights-impact-assessment-guidance-toolbox/introduction-human-rights-impact-assessment
(Verzija: 2023)

Department for Energy Security and Net Zero (DESNZ):
Greenhouse gas reporting: conversion factors
https://www.gov.uk/government/publications/greenhouse-gas-reporting-conversion-factors-2024
(Verzija: 2022)

Eatforum:
The EAT-Lancet Commission on Food, Planet, Health
https://eatforum.org/eat-lancet-commission/
(Verzija: 2024)

EHI Retail Institute:
Über uns [O nama]
https://www.ehi.org/das-ehi/ueber-uns/
(Verzija: 2025)

EHI Retail Institute:
Institut za ljudska prava i zaštitu životne sredine
Appellando: Beschwerdemechanismus entlang der Lieferkette (Mehanizam za žalbe duž lanca snabdevanja)
https://www.ehi.org/presse/fuer-menschenrechte-und-umweltschutz/
(Verzija: 2023)

Evropska komisija:
Organic logotip
https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-logo_en
(Verzija: 2024)

Evropska komisija:
Brief on food waste in the European Union
https://knowledge4policy.ec.europa.eu/publication/brief-food-waste-european-union_en
(Verzija: 2020)

Fairtrade:
Was ist Fairtrade? (Šta je Fairtrade?)
https://www.fairtrade-deutschland.de/was-ist-fairtrade
(Verzija: 2024)

FLOCERT:
FLOCERT – Assuring Fairness
https://www.flocert.net/de/
(Verzija: 2025)

GLOBALG.A.P.:
Advisory Board
https://www.globalgap.org/about/advisory-board/
(Verzija: 2024)

GLOBALG.A.P.:
The History of GLOBALG.A.P. (Istorija GLOBALG.A.P.)
https://www.globalgap.org/about/history/
(Verzija: 2024)

GLOBALG.A.P.:
Environmental Sustainability Working Group
https://www.globalgap.org/about/focus-groups/environmental-sustainability-wg/
(Verzija: 2024)

GLOBALG.A.P.:
Fruit and Vegetable Technical Committee
https://www.globalgap.org/about/technical-committees/fruit-and-vegetables-tc/
(Verzija: 2024)

IDH: The Sustainable Trade Initiative
About IDH
https://idh.org/about
(Verzija: 2025)

IFS Management GmbH (IFS):
About the IFS
https://www.ifs-certification.com/de/about-ifs
(Verzija: 2024)

ILO (International Labor Organization):
About the ILO
https://www.ilo.org/about-ilo
(Verzija: 2025)

Lebensmittelzeitung:
Beschwerdemechanismus von Lidl steht Pate (Lidlov mehanizam za žalbe je prvi) (članak)
Fresh produce department; author: Alrun Krönert, page 18, issue 27000
(Verzija: 10/13/2023)

Lebensmittelzeitung:
Menschenrechte in der Lieferkette (Ljudska prava u lancu snabdevanja) (intervju)
Fresh produce department; author: Alrun Krönert, page 18, issue 27000
(Verzija: 10/13/2023)

Bavarian Health and Food Safety Authority (LGL):
Lebensmittel: Akute Referenzdosis (Namirnice: Akutna referentna doza)
https://www.lgl.bayern.de/lebensmittel/chemie/pflanzenschutzmittel/et_akute_referenzdosis.htm
(Verzija: 2024)

Lidl in Germany:
Biodiversitätsstandard (Standard biodiverziteta)
https://unternehmen.lidl.de/verantwortung/gut-fuer-denplaneten/biodiversitaet/massnahmen/biodiversitaetsstandard
(Verzija: 2023)

OECD (Organization for Economic Co-operation and Development):
About
https://www.oecd.org/en/about.html
(Verzija: 2025)

Our World in Data:
How much of global greenhouse gas emissions come from food?
https://ourworldindata.org/greenhouse-gas-emissions-food
(Verzija: 2021)

QS GmbH:
Committees
https://q-s.de/qs-scheme/qssystem-committees.html
(Verzija: 2024)

Rainforest Alliance:
Über uns [About Us]
https://www.rainforest-alliance.org/about/
(Verzija: 2023)

Science Based Targets Network:
Who we are
https://sciencebasedtargetsnetwork.org/about/#:~:text=What%20we%20do,the%20Science%20Based%20Targets%20initiative.
(Verzija: 2024)

SCS Global Services:
SCS Sustainably Grown Certification (SCS sertifikacija „Održivi uzgoj")
https://www.scsglobalservices.com/services/sustainably-grown-certification
(Verzija: 2024)

The Sustainability Initiative of South Africa (SIZA):
Welcome to SIZA
https://siza.co.za/
(Verzija: 2024)

Thünen Institute of Market Analysis:
Lebensmittelverluste bei Obst und Gemüse – Die Rolle von Qualitäts-anforderungen und Unternehmenspraktiken des Lebensmitteleinzel-handels [Food losses in fruit and vegetables – The role of quality requirements and business practices in the food retail sector]
https://literatur.thuenen.de/digbib_extern/dn065583.pdf
(Verzija: 2023)

German Environment Agency:
Pesticides
https://www.umweltbundesamt.de/en/topics/chemicals/plant-protection-products
(Verzija: 12/09/2024)

Wagner, D. L., Grames, E. M., Forister, M. L., Berenbaum, M. R., & Stopak, D.:
Insect decline in the Anthropocene: Death by a thousand cuts
https://www.pnas.org/doi/full/10.1073/pnas.2023989118
(Verzija: 01/11/2021)

WWF:
Wasserverbrauch und Wasserknappheit (Potrošnja vode i nestašica vode)
https://www.wwf.de/fileadmin/fm-wwf/Publikationen-PDF/Landwirtschaft/WWF-Studie-Kulinarischer-Kompass-Wasser.pdf
(Objavljeno 2021)

WWF Risk Filter:
Introduction to Tools
https://riskfilter.org/#introduction
(Verzija: 2025)

Izvori slika

Naslovna strana
Adobe Stock_656916557

Strana 1
Adobe Stock_321433031

Strana 3
Adobe Stock_330600303

Strana 12
AdobeStock_1077331630

Strana 12
AdobeStock_312862650

Strana 12
AdobeStock_334795860

Strana 23
Adobe Stock_126922352

Strana 24
Adobe Stock_82097098

Kontakt
Lidl Srbija KD
Prva južna radna 3
22330 Nova Pazova

csr_purchasing@lidl.rs

Dalje reference za CSR strategiju

https://www.lidl.rs/
https://kompanija.lidl.rs/odrzivost-u-lidlu

Napomena o autorskom pravu
Sadržaj ovog dokumenta (uključujući tekst, grafike, fotografije, logotipe itd.) i sam dokument su zaštićeni autorskim pravima. Ovaj dokument i/ili njegov sadržaj se ne smeju distribuirati, menjati, objavljivati, prevoditi ili reprodukovati bez pismene dozvole kompanije Lidl.

Napomena o rodovima
*Radi bolje čitljivosti, u ovoj publikaciji se za označavanje osoba i ključnih reči povezanih s osobama koristi oblik u muškom rodu. Odgovarajući pojmovi se u načelu ravnopravno odnose na sve rodove. Skraćeni oblik jezika se koristi samo iz redakcijskih razloga i nema nikakvu vrednost.

© Lidl Srbija KD